

[Schovelin.]

tudser — vi for vort Vedkommende følte os ikke i mindste Maade slaaet af det, for vi kender den højtærede Minister og ved, at det hører til hans gode Sider at føle sig baaret af en romantisk Luftning.

Nu staar der i Motiverne om Grahams Forslag, at denne Kongres, som ogsaa virkelig traadte sammen i Februar d. A., skulde udarbejde et Program for de Forhandlinger, som skulde foregaa „i Ly af den Atmosfære af Tryghed og Tillid, som denne eventuelle Aftale om Vaabenhvile maatte skabe“. Det er altsaa den Aftale, vi nu har med at gøre, og man maa sige, det er unægtelig en dejlig Atmosfære af Tryghed og Tillid, som den har skabt! Hvad er det, vi ser i dette Øjeblik! I første Række ser jeg de østeuropæiske Stater lige fra Østersøen til Sortehavet marchere frem i sluttet Trop og med stor Styrke forlange *Præference*. Vi ser mod Vest og paa den anden Side af Nordsøen, hvorledes Raabet om Præference ogsaa høres dér og udtales paa den mest virkningsfulde Maade af selve Dominions, medens vi herhjemme endnu tuller om med den kære gamle luvslidte Mestbegunstigelse fra 1860.

Konferencen traadte imidlertid sammen og varede fra 17. Februar til 24. Marts. Ved denne Lejlighed synes det mig, det havde været naturligt og klogt for det lille danske Land at holde sig tilbage ihukommende det gamle Ord: Naar man spiser Kirsebær med de store, udsætter man sig for at faa Stenene i Øjnene. I Stedet for masede vi paa og gjorde os stor Ulejlighed. Det viste sig straks, at Atmosfæren af Tryghed og Tillid ingenhunde var til Stede, Gang paa Gang var Konferencen lige ved at blive sprængt, og det var Stormagter som Italien og Frankrig, der i saa Henseende leverede Sprængstoffet. Jeg forstaar ikke, hvorfor man fra vor Side var saa overordentlig ivrig for, at der skulde komme noget Resultat ud deraf. Resultatet er ogsaa blevet deraf. Hvad er nemlig Resultatet blevet? Ja, det er blevet det værst mulige. Hvis der nemlig var blevet skabt en Toldvaabenhvile, en *trêve douanière*, som det hedder, kunde der maaske ogsaa derigennem være skabt en Aand, der som Locarno-Aanden kunde være i det mindste et Par Aar. Men nej, hvad er det, der er sket? Der er sket det, at man delte Staterne i to Klasser, og den Klasse, hvortil de fleste ligesom ogsaa de største Magter hører, har egentlig ikke forpligtet sig til noget som helst i Retning af Toldvaabenhvile, i hvert Fald ikke noget af Betydning — ganske vist, hvis de for-

højer Toldsatserne, hvad de har fuldt Lov til, skal de indtræde i visse venskabelige Forhandlinger med den Magt, som mener, at disse Toldforhøjelser særlig har skadet den. Men selv dette kan de lade være med, der er Forbehold nok i saa Henseende. I det hele taget, deres Smule Forpligtelser, det Skin af Forpligtelser, er saa velforsynet med „wenn“ og „aber“, at det i og for sig ikke har den allerringeste Betydning. I den anden Klasse derimod, den, hvori vi har gjort os Ulejlighed for at komme ind, er Forpligtelserne absolutte; vi maa ikke skride til Forhøjelse af Beskyttelsessatserne ud over det Afgiftsniveau, som eksisterer i Øjeblikket, og selv om Forhøjelsen gælder Fiskaltoldsatserne, kan vi risikere, at der sker Opsigelse *sans délai*, som det hedder, altsaa uopholdeligt, for dér er det Alvor: de Stater har ikke Lov til at røre paa sig, uden at de andre straks kan være over dem.

Nu har jeg set den højtærede Udenrigsminister hancellere noget over min ærede Partifælle Hr. Drachmann, som talte om, at Danmark var kommet i anden Klasse — uden jeg ved, om han med anden Klasse mente noget nedsættende. Den højtærede Udenrigsminister syntes tværtimod, det var noget, vi skulde bryste os over, noget, man for at bruge et Knut Hamsunsk Udtryk, skulde spanske sig over, at være kommet i Selskab med Lande som England, Holland og Norge. Det at være kommet i Selskab med England i den Henseende betyder, at Dværgen er kommet i Kompagni sammen med en Kæmpe, og vi ved alle fra Eventyret, hvordan det gaar Dværgen, naar han drager ud paa Vaabenfærd sammen med Kæmpen. Men England klarer sig nok paa en eller anden Maade, Holland har sine Kolonier, det klarer sig ogsaa nok, og Norge har forsynet sig saa rigeligt med høje Toldsatser, at det foreløbig i hvert Fald ogsaa nok kan klare sig. Vi derimod er med vore lave Toldsatser ligesom Sognefogeden i Kroslagsmaalet ved at komme nederst i Bunken. Hvis det nu var den højtærede Minister Hr. Borgbjerg, jeg stod overfor, vilde jeg vide, at jeg stod overfor Romantikeren, og jeg vilde ikke være den allermindste Smule forbauset over, at han forelagde os et Forslag som dette, der er lutter Romantik, men da det er den højtærede Udenrigsminister og netop *den* højtærede Udenrigsminister, som det altsaa er — jeg ved jo, at han er Brandesianismens Lærling, han er Realist, jeg ved jo, at han endogsaa har rettet den Anke mod danske Historikere, der har behandlet Perioden før 1848, at de var Romantikere i Modsæt-